

PLANUL NAȚIONAL STRATEGIC

**APROBAT DE
COMISIA
EUROPEANĂ ÎN
7 DECEMBRIE 2022
ORA 10 CU
DECIZIA C(2022)
8783**

DOCUMENT PROGRAMATIC STRATEGIA MINISTERULUI AGRICULTURII PENTRU ANII 2023 - 2027

PLANUL NAȚIONAL STRATEGIC PAC 2023-2027

**Planul Național
Strategic PAC
reprezintă
STRATEGIA
AGRICOLĂ LA
NIVELUL ROMÂNIEI
pentru perioada
2023-2027**

PNS are obiective clare pentru dezvoltarea agriculturii, industriei alimentare și a satului românesc.

**PNS 2023-2027 înglobează
instrumente de sprijin finanțate atât
din FEGA cât și FEADR**

- **Pilonul I FEGA - Plățile directe și intervenții sectoriale (măsuri pentru susținerea pieței)**
- **Pilonul II: FEADR - Politică de dezvoltare rurală**

NOILE PRINCIPII ALE REFORMEI POLITICII AGRICOLE COMUNE 2021-2027

SIMPLIFICARE

**Reducerea
poverii
administrative
pentru
fermieri și
celelalte
categorii de
beneficiari**

SISTEM BAZAT PE PERFORMANȚĂ

**Asigurarea
rezultatelor
politicilor**

O MAI BUNĂ DIRECȚIONARE

**O legătură
mai strânsă
cu realitățile
locale**

PĂSTRAREA UNOR ELEMENTE COMUNE SOLIDE

**Mentținerea
condițiilor de
concurență
echitabilă
Ambiții mai
mari privind
mediul și
clima**

**Reechilibrarea
responsabilită-
ților între COM și
statele membre**

**Simplificarea și
modernizarea
politicii**

**Stimularea
digitalizării și
utilizarea unor
tehnologii sau
idei inovative în
agricultură**

**Principiile
aplicabile
PNS
2023-2027**

**Distribuirea mai
echitabilă a
plăților directe**

**Sprijin mai bine
orientat, bazat
pe rezultate și
pe performanță**

**Creșterea
cerințelor în
materie de
mediu și climă**

PNS prevede 89 tipuri de intervenții, incluzând 51 intervenții prin FEAGA și 38 intervenții prin FEADR

Mutarea accentului de la conformitate **către rezultate și performanță**

Creșterea **ambitiilor în materie de mediu și climă** și bunăstarea animalelor

Un grad ridicat de flexibilitate în stabilirea regulilor detaliate de eligibilitate și selecție

Extinderea sectoarelor pentru care se acordă finanțare din PNS: bunăstarea vacilor și vițelilor, investiții în sectorul hamei, în floricultură, plante medicinale și aromatice, în tehnologii forestiere care îmbunătățesc reziliența și valoarea de mediu a ecosistemelor forestiere, perdele de protecție

Introducerea unui instrument de sprijin al fermierilor afectați de pierderi ale producției agricole prin care se acordă despăgubiri în caz de calamități

Stimularea **digitalizării** și utilizarea unor **tehnologii sau idei inovative în agricultură**

Mărirea valorilor maxime pe proiect

NOU

Obiectivele de mediu :

- contribuția la atenuarea și adaptarea la schimbările climatice;
- promovarea dezvoltării durabile;
- Gestionarea eficientă a resurselor naturale;
- contribuția la protejarea biodiversității;
- îmbunătățirea serviciilor eco sistemice;
- conservarea habitatelor și a peisajelor.

PNS vizează atingerea următoarelor **obiective**:

I. Promovarea unui sector agricol inteligent, rezilient și diversificat care să asigure securitatea alimentară, creșterea viabilității fermelor prin stabilizarea veniturilor fermierilor și eliminarea disparităților dintre ferme

II. Consolidarea orientării către piață și creșterea competitivității sectorului agro-alimentar prin intensificarea cooperării, încurajarea investițiilor colective, modernizarea, restructurarea fermelor, prin investiții pentru îmbunătățirea productivității concomitent cu dezvoltarea, modernizarea industriei alimentare

III. Dezvoltarea socio-economică a spațiului rural prin atragerea și susținerea tinerilor și facilitarea dezvoltării afacerilor, promovarea și creșterea ocupării forței de muncă, incluziunii sociale și a dezvoltării locale în zonele rurale

**BUGET PNS
2023-2027**

**15,8
miliarde euro**

**Pilonul 1
(FEGA)**

**Plăți directe
9,78 miliarde euro**

**Intervenții sectoriale
151 milioane euro**

**Pilonul 2
(FEADR+Buget de stat)**

**5,87
miliarde euro**

**Total
2,19
miliarde
euro**

Intervenții PILONUL 2

Investiții în dezvoltarea
fermei, din care :

- sector vegetal, inclusiv perdele de protecție
- sector zootehnic

907,1 mil. euro

672,5 mil. euro
234,6 mil. euro

Irigații, din care:

- zonale
- locale

502,4 mil. euro

400,0 mil. euro
102,4 mil. euro

Măsuri dedicate
tinerilor fermieri, din care :

- investiții
- instalare

420,3 mil. euro

169,6 mil. euro
250,7 mil. euro

Depozitare și procesare

375,2 mil euro

Intervenții PILONUL 2

41,8% din total pilonul 2
(mai mult ca procentul obligatoriu de 35%)

Mediu și climă, din care

- *agromediu și climă*
- *agricultură ecologică*
- *zone cu constrângeri naturale*
- *forestier*

1.719,91 mil. euro

492,33 mil. euro

389,12 mil. euro

663,99 mil. euro

174,47 mil. euro

Bunăstarea animalelor

736,3 mil. euro

Intervenții PILONUL 2

Dezvoltare zonelor rurale, din care:

- LEADER(*infrastructură locală, socială, patrimoniu local, scheme de calitate, economie circulară, ecarisaj*)
- *nonagricol*
- *infrastructură rutieră*

851 mil. euro

500,0 mil. euro

150,0 mil. euro

201,0 mil. euro

Intervenții suport, din care:

- *prime de asigurare și instrumente de gestionare a riscurilor*
- *grupuri de producători*
- *cooperare și inovare*
- *consiliere și transfer de cunoștințe*
- *asistență tehnică*

356,9 mil euro

97,9 mil. euro

15,4 mil. euro

40,2 mil. euro

10,0 mil. euro

193,4 mil. euro

Intervenții PILONUL 1

PLĂȚI DIRECTE

Sector VEGETAL total

- *plată de bază*
- *plată redistributivă*
- *sprijin cuplat*
- *tineri fermieri*

6.276,4 mil. euro

4.822,4 mil. euro

978,7 mil. euro

408,1 mil. euro

67,2 mil. euro

Sector ZOOTEHNIC

- *sprijin cuplat*

1.059,4 mil. euro

Intervenții PILONUL 1

ECO-SCHEME

Sector VEGETAL, din care:

- Practici benefice pentru mediu > 10 ha
- Gospodăria tradițională < 10 ha
- **Înierbarea** intervalului dintre rânduri în plantațiile pomicole, viticole, pepiniere și hameiști

2.199,5 mil. euro
1.639,3 mil.euro
478,5 mil.euro
81,7 mil.euro

Sector ZOOTEHNIC, din care:

- Bunăstare Vaci de lapte
- Bunăstare Tineret bovin

247,9 mil. euro
142,8 mil.euro
105,1 mil.euro

Intervenții PILONUL 1

INTERVENȚII SECTORIALE

TOTAL, din care

Sector Fructe și Legume

Sector Apicol

Sector Vitivinicol

151,7 mil. euro

8,6 mil. euro

30,4 mil. euro

112,7 mil. euro

Norme privind condiționalitatea – PNS 2023-2027

Domenii	Specificare	
	(obiective/aspecte)	(standarde/cerințe)
1. Clima și mediul	Schimbările climatice (<i>atenuare și adaptare</i>)	GAEC 1-3
	Apa (<i>protecție și calitate</i>)	SMR 1 și 2 GAEC 4
	Solul (<i>protecție și calitate</i>)	GAEC 5-7
	Biodiversitate și peisaj (<i>protecție și calitate</i>)	SMR 3 și 4 GAEC 8 și 9
2. Sănătate publică și sănătatea plantelor	Siguranța alimentară	SMR 5 și 6
	Produse de protecție a plantelor	SMR 7 și 8
3. Bunăstarea animalelor	Bunăstarea/protecția vițelilor	SMR 9
	Bunăstarea/protecția porcilor	SMR 10
	Bunăstarea/protecția animalelor de fermă	SMR 11

Autorități implicate (reglementare/implementare/control) în raport cu domeniul de competență:

- ✓ **MMAP/APIA** – Clima și mediul (SMR 1-4 și unele standarde GAEC).
- ✓ **ANSVSA/APIA** - Sănătate publică, siguranța alimentară și bunăstarea animalelor (SMR 5, 6, 9, 10 și 11).
- ✓ **AN Fitosanitară/APIA** – Produse de protecție a plantelor (SMR 7 și 8).

GAEC: standarde privind menținerea terenurilor în bune condiții agricole și de mediu (good agricultural and environmental condition),

Norme de ecocondiționalitate: sunt reprezentate de cerințele legale în materie de gestionare (așa-numitele „cerințe SMR” - statutory management requirements)

PLĂȚI DIRECTE

Sprijin de bază pentru venit în scopul sustenabilității (BISS)

Înlocuiește actuala schemă de
plată unică pe suprafață (SAPS)

În perioada 2023-2027
România va aplica intervenția
BISS pentru o suprafață de
9.697.000 ha

plafonul BISS pentru perioada 2023-2027
este de **4.82 miliarde euro**

Scopul BISS

- realizarea viabilității fermelor agricole
- acordarea unei plăți anuale decuplate de producție pe hectarul eligibil declarat de fermierul activ

- BISS vizează alături de eco-schemele specifice, îmbunătățirea performanței de mediu.

Cuantumul unitar al intervenției are o evoluție crescătoare de la 96,47 euro/ha în anul 2023 la 103,06 euro/ha în 2027, fiind în corelație directă cu creșterea graduală a bugetului alocat României.

ANUL	CUANTUM PREVĂZUT euro/ha
2023	96,47
2024	97,85
2025	99,27
2026	100,66
2027	103,06

**Srijin redistributiv
complementar pentru
venit în scopul
sustenabilității (CRISS)**

**Subvenția destinată fermelor
între un hektar și 50 de hectare
Fermele mici de la 1-50 ha
reprezintă majoritatea
exploatațiilor din România.**

**2023-2027:
suprafață planificată pentru
care se acordă srijinul este
3.748.473 ha**

**2023-2027:
10% din plafonul de plăți directe,
978.69 milioane euro.**

- srijin suplimentar pentru o suprafață de 39% din total suprafață înscrisă în IACS, gestionată de majoritatea fermierilor (97%) care contribuie la susținerea vitalității spațiului rural.
- Srijin complementar cu Intervenția BISS, cu eco-schemele adresate sectorului vegetal, cât și cu alte scheme de srijin cuplat din sectorul vegetal și zootehnic.
- CRISS se adresează fermierilor eligibili pentru plata BISS.

Plata anuală unitară pe suprafață = raportul între plafonul anual al intervenției CRISS și numărul de hectare eligibile determinate de APIA în fiecare an de plată, NUMAI PENTRU fermele care se încadrează în intervalul 1-50 ha.

Această plată se adresează, totodată, și fermelor care nu făceau obiectul schemei “micii fermieri”, dar care constituie segmentul agriculturii la scară mică și mijlocie,

Sprijinul redistributiv complementar pentru venit va fi acordat fermierilor care nu și-au fragmentat exploatațiile după 2020

ANUL	CUANTUM PREVĂZUT euro/ha
2023	50,61
2024	51,42
2025	52,08
2026	52,82
2027	54,16

Sprijin complementar
pentru venit pentru tinerii
fermieri
până în 40 ani cu
competențe în domeniu
agricol

67,20
MILIOANE EURO

2023	2024	2025	2026	2027
12,88 milioane euro	13,16 milioane euro	13,44 milioane euro	13,72 milioane euro	14,00 milioane euro
(46 euro/ha)	(47 euro/ha)	(48 euro/ha)	(49 euro/ha)	(50 euro/ha)

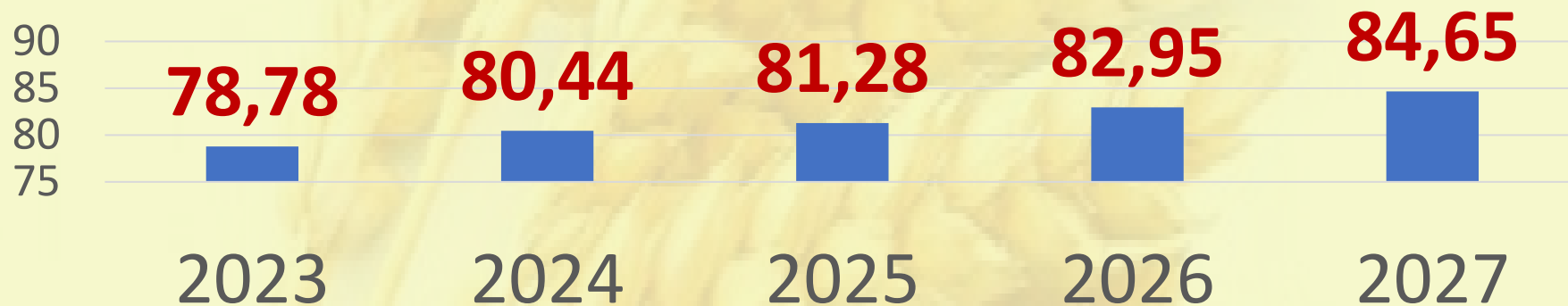
SPRIJIN CUPLAT

SPRIJIN CUPLAT ÎN SECTORUL VEGETAL

**408,10
milioane
euro**

**12
intervenții**

**Sprijin cuplat vegetal -12
intervenții
(milioane euro)**

SPRIJIN CUPLAT VEGETAL -12 intervenții pentru:

Soia

Lucernă

Leguminoase pentru industrializare (mazăre de gradină, fasole boabe și fasole păstăi)

Câneșă

Orez

Sămânță de cartof

Hamei

Sfeclă de zahăr

Legume cultivate în câmp pentru consum în stare proaspătă sau destinate industrializării (tomate, castraveți, ardei, vinete)

Legume cultivate în sere și solarii (tomate, castraveți, ardei, vinete, varză)

Fruite (prune, mere, cireșe, vișine, caise, piersici)

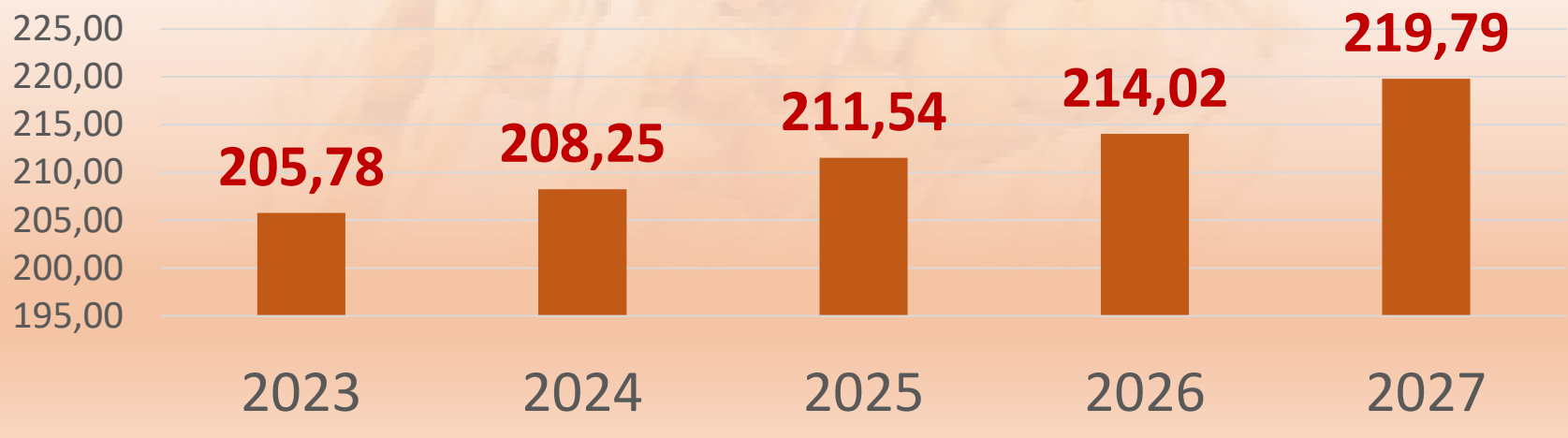
Semințe pentru plante furajere

SPRIJIN CUPLAT ÎN ZOOTEHNIE

**1,06
miliarde
euro**

**5
intervenții**

Sprijin cuplat zootehnic (5 intervenții)
milioane euro

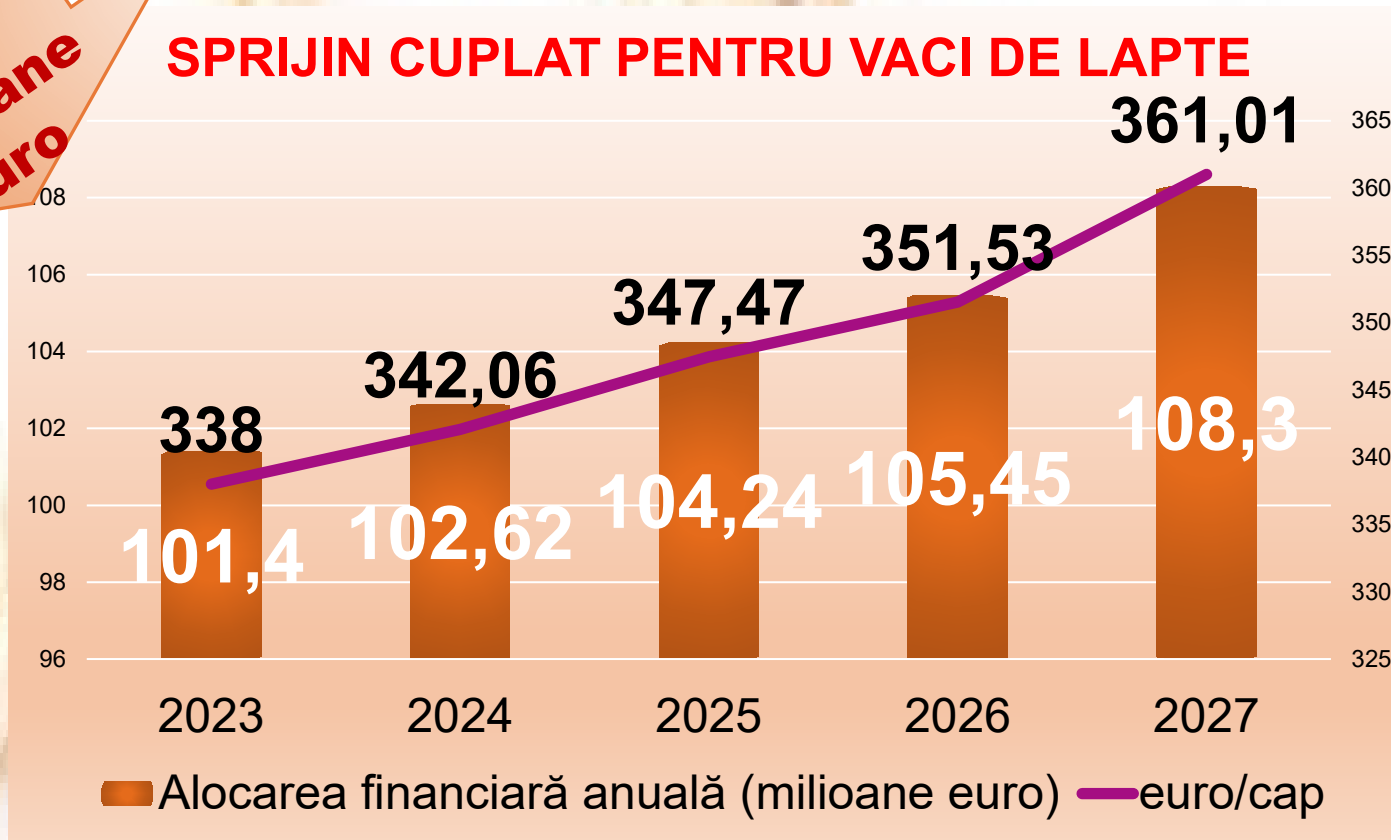
SPRIJIN CUPLAT ÎN ZOOTEHNIE

Plafon 2023-2027

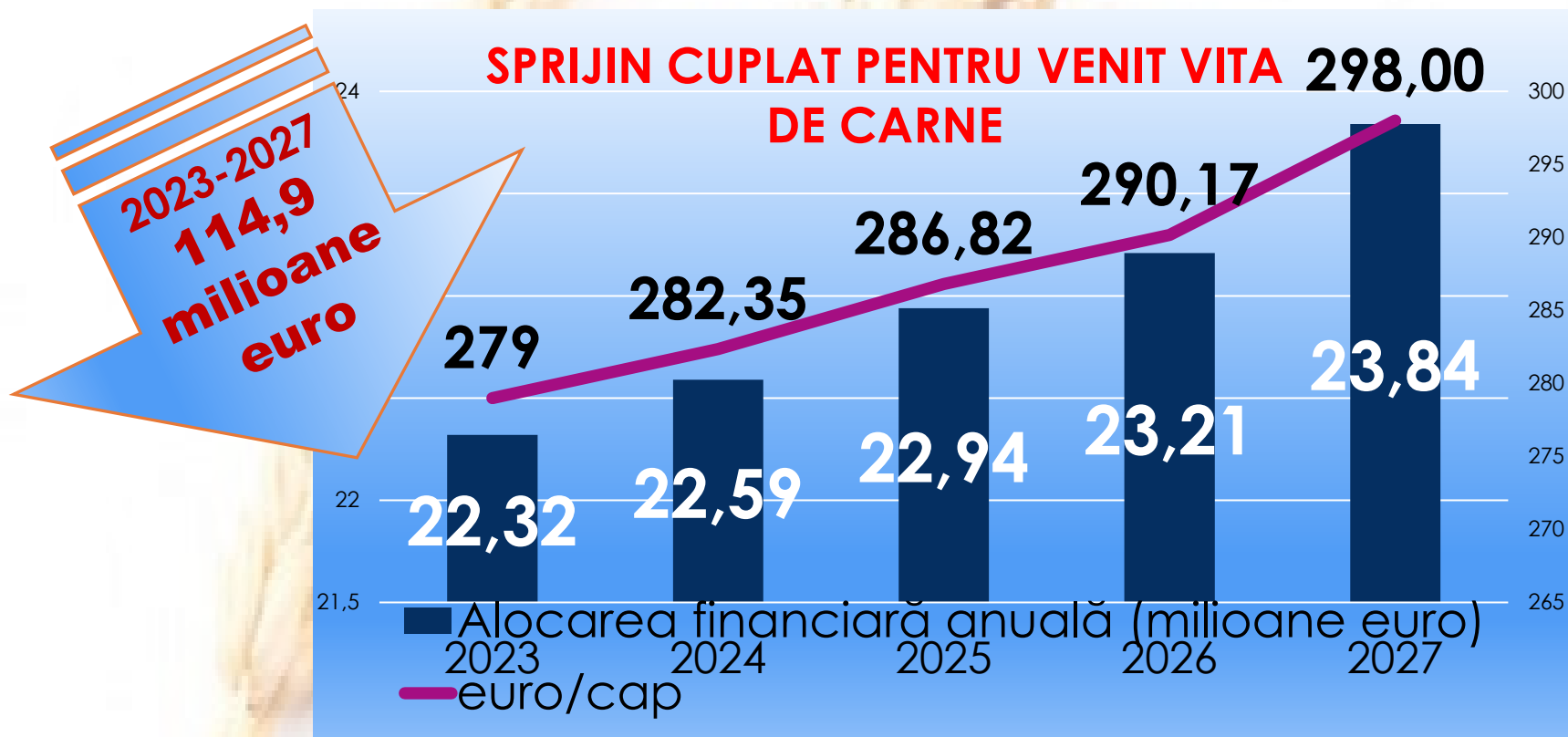
Sprijin cuplat vaca de lapte	Sprijin cuplat taurine carne	Sprijin cuplat bivolite lapte	Sprijin cuplat ovine/ caprine	Sprijin cuplat viermi de matase
522,02 milioane euro	114,9 milioane euro	10,45 milioane euro	411,84 milioane euro	0,15 milioane euro

SPRIJIN CUPLAT PENTRU VACI DE LAPTE

2023-2027
522
milioane
euro

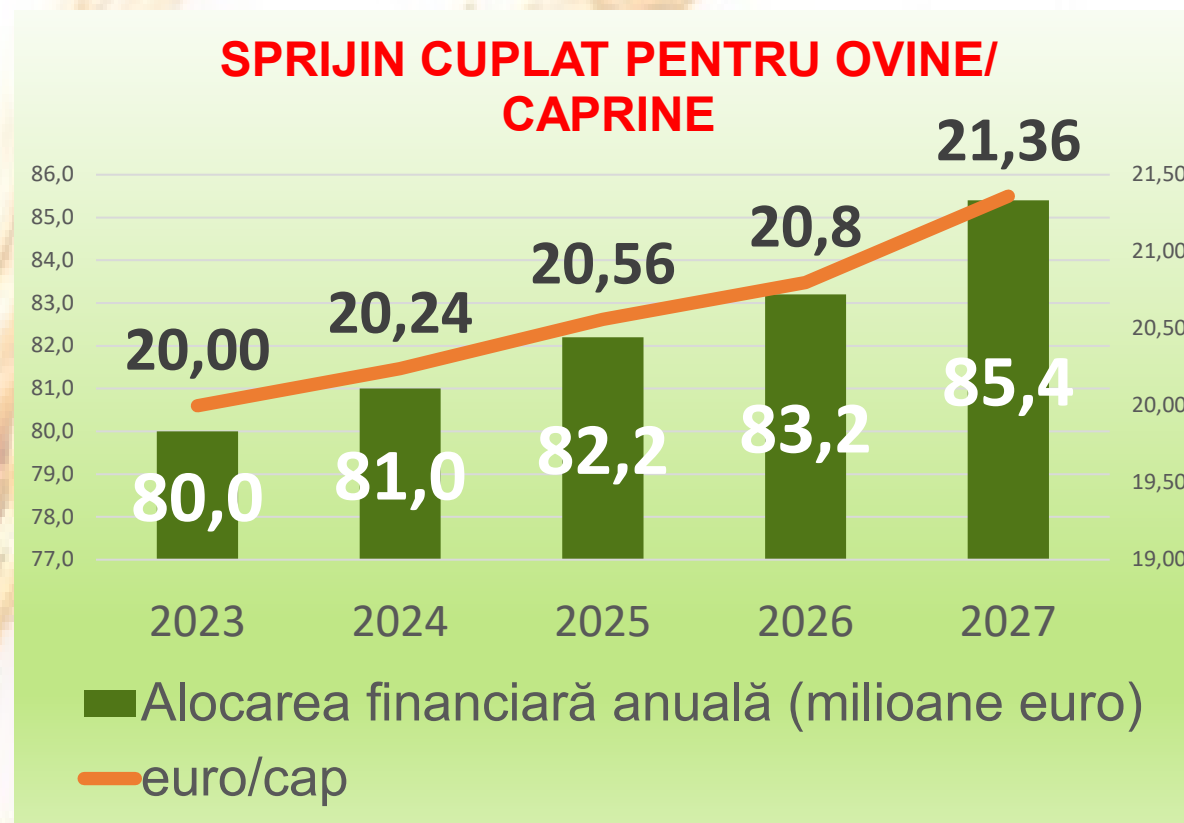

SPRIJIN CUPLAT PENTRU VENIT VITA DE CARNE

SPRIJIN CUPLAT PENTRU OVINE/ CAPRINE

2023-2027
411,84
milioane
euro

ECO-SCHEME

ECO-SCHEME SECTOR VEGETAL

**2,2
miliarde
euro**

**1,64 miliarde
euro**

Practici benefice
pentru mediu
aplicabile în
teren arabil (>10
ha)

2023- 56 euro/ha

**478,5 milioane
euro**

Practicarea unei
agriculturi
prietenoase cu
mediul în
fermele mici
(gospodaria
tradițională <10 ha)

2023- 76,0 euro/ha

**81,71 milioane
euro**

Înierbarea
intervalului dintre
rânduri în
plantațiile
pomicole, viticole,
pepiniere și
hameiști

2023- 85,5 euro/ha

ECO-SCHEME ZOOTEHNIE

**247,9
milioane
euro**

Bunăstarea
vacilor de lapte

Plafon 2023-2027
142,75 milioane euro

Bunăstarea tineretului
bovin la îngrășat

Plafon 2023-2027
105,14 milioane euro

INTERVENȚII , SECTORIALE

INTERVENȚII ÎN SECTORUL APICOL

**TOTAL BUGET
(60,8 milioane
euro)**

**din care 50% UE
(30,4 milioane
euro)**

INTERVENȚII pentru

- **Combaterea agresorilor și a bolilor specifice stupilor, în special a varoozei**
- **Raționalizarea transhumanței/stupăritului pastoral**
- **Acțiuni pentru îmbunătățirea calității produselor în vederea unei mai bune valorificări pe piață**

INTERVENȚII SECTORIALE

INTERVENȚII ÎN SECTORUL FRUCTE- LEGUME 8,6 milioane euro

pentru:

- Investiții în active corporale și necorporale, cercetare și producție experimentală
- Acțiuni pentru îmbunătățirea sustenabilității și a eficienței transportării și depozitării
- Acțiuni de atenuare a schimbărilor climatice și de adaptare la acestea
- Măsuri de prevenire și gestionare a crizelor pe piața fructelor și legumelor

INTERVENȚII ÎN SECTORUL VITIVINICOL 41,5 milioane euro

pentru:

- Restructurarea și reconversia plantațiilor viticole
- Investiții în active corporale și necorporale
- Asigurarea recoltelor
- Investiții în active corporale și necorporale menite să sporească durabilitatea producției de vin

INSTRUMENTUL DE SPRIJIN AL FERMIERILOR AFECTAȚI DE PIERDERI ALE PRODUCȚIEI AGRICOLE

2023-2027

**391,4
milioane
euro**

Instrumentul de sprijin va face obiectul unui act normativ care va reglementa înființarea **Comitetului de Gestionare a Riscului și a Fondului de risc din agricultură**

MADR, a prevăzut în Planul Național Strategic 2023-2027 două forme de sprijin în sumă totală de **391,4 milioane euro**, astfel:

- A. **24,1 milioane euro**, sprijin acordat fermierilor pentru subvenționarea primelor de asigurare
- B. **367,3 milioane euro**, sprijin acordat fermierilor afectați de pierderi ale producției agricole ca urmare a fenomenelor climatice nefavorabile, constituit din:
  - a. procent de 3% din plățile directe anuale convenite fermierilor în perioada 2023-2027 de până la 293,5 milioane euro;
  - b. contribuția FEADR în sumă totală de 62,4 milioane euro;
  - c. contribuția de la bugetul național în sumă de 11,5 milioane euro.

Implementarea *Instrumentului de sprijin al fermierilor afectați de pierderi ale producției agricole* din cadrul PNS are în vedere degrevarea bugetului de stat de viitoare obligații financiare către fermieri, rezultate în cazul fenomenelor de calamitare a producției agricole

INSTRUMENTUL DE SPRIJIN AL FERMIERILOR AFECTAȚI DE PIERDERI ALE PRODUCȚIEI AGRICOLE

**Calendarul
propus pentru
realizarea
Instrumentului
de sprijin al
fermierilor
afecțați de
pierderi ale
producției
agricole**

1. Crearea cadrului legislativ pentru înființarea Comitetului de Gestionare a Riscului din agricultură și a Fondului de risc	Trimestrul I 2023
2. Posibilitatea de derulare de către APIA a unei proceduri de achiziție publică pentru realizarea caietului de sarcini pentru elaborarea softului necesar pentru digitalizarea informațiilor privind fenomenele climatice, gradul de afectare a producțiilor agricole precum și a altor aspecte relevante pentru implementarea instrumentului de sprijin	ianuarie 2023
3. Elaborarea legislației pentru stabilirea:	Trimestrul I 2023
1. Tipurilor de riscuri eligibile și acoperirea acestora prin instrumentul de sprijin	Trimestrul I 2023
2. Normelor referitoare la constituirea și gestionarea riscurilor eligibile	Trimestrul II 2023
3. Metodologiei de calcul a pierderilor și factorii declanșatori pentru compensarea pierderilor de producție	Trimestrul II 2023
4. Procedura de achiziție publică pentru elaborarea softului necesar APIA pentru digitalizarea sistemului de constatare, autorizarea și plată a despăgubirilor convenite fermierului din Fondul de risc	Trimestrul III 2023
5. Testarea sistemului informatic al APIA	

INSTRUMENTUL DE SPRIJIN AL FERMIERILOR AFECTAȚI DE PIERDERI ALE PRODUCȚIEI AGRICOLE

**Calendarul
propus pentru
realizarea
Instrumentului
de sprijin al
fermierilor
afecțați de
pierderi ale
producției
agricole**

6. Demersuri necesare pentru facilitarea implementării instrumentului de sprijin:

- a. Obținerea de informații privind plățile efectuate de societățile de asigurări fermierilor care au beneficiat de subvenționarea primelor de asigurare pentru secetă
- b. Obținerea de informații de la fermierii înregistrați la APIA privind istoricul producțiilor, date statistice, etc.
- c. Includerea în Cererea de plată a informării fermierilor cu privire la participarea la Fondul de risc și luarea la cunoștință cu privire la reținerea contribuției aferente
- d. Consultări cu Comisia Europeană, DG-Agri pentru clarificarea aplicării anumitor prevederi din Reg. Nr. 2115/2021
- e. Demersuri pentru definirea unei polițe de asigurare unitare, în cazul secetei, pentru toate societățile de asigurare
- f. Proceduri de informare a fermierilor cu privire la modul de funcționare a instrumentului de sprijin propus prin PNS - trimestrul II 2023

ianuarie 2023

la depunerea Cererilor de plată

ianuarie 2023

februarie - martie 2023

februarie 2023

Trimestrul II - III 2023

AJUTOARELE NAȚIONALE TRANZITORII COMPLEMENTAR CU INTERVENȚIILE DIN CADRUL PLANULUI STRATEGIC PAC

Ajutorul național tranzitoriu (ANT) de la **bugetul național** continuă să fie o componentă importantă de sprijin pentru fermieri.

2023-2027

**903,8
milioane
euro**

ANT 1 – plată culturi în teren arabil

ANT 2,3 - plată decuplată pentru in și cânepă pentru fibră

ANT 4 - plată decuplată pentru tutun

ANT 5 - plată decuplată pentru hamei

ANT 6 - plată decuplată pentru sfecla de zahăr

ANTZ 7 - lapte de vacă - plată decuplată de producție

ANTZ 8 - carne de vită și mânzat - plată decuplată de producție

ANTZ 9 - ovine și caprine femele - plată cuplată de producție